

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XV. Non mediocriter ad profectum conferet, si seipsum vnusquisq[ue]
frequenter interroget: ad quid ad religione[m] venisti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

Psal. 76. 11. Dixi, nunc coepi. Tanto namque feruore & constantia in via & cultu Domini in senectute sua progrediebatur, quasi illi tunc primum de nouo ac nuperime seruire inciperet. Quinimo virorum perfectorum id maxime proprium est, iuxta illud Sapientis: *Cum consummauerit homo, tunc incipiet.* Veri quippe Dei serui, quo longius prouehuntur, & fini suo propiores, ac perfectioni viciniore sunt, eo maiori constantia, accuratio- ne & feruore procedunt, & quasi, ut ait *Iob. 3. 21.* *Iob, effodientes thesaurum.* Super quæ verba sic commentatur sanctus Gregorius: Sicut thesaurorum fossiores, quo magis effoderint, & profundius terram penetrant, eo maiori in opus suum incumbunt diligentia; quia cum norint ad thesaurum absconditum, quem indagant, se iam propius accedere, & parum ab eodem abesse; ad diligentius & animosius fodiendum animantur, maioriq; cum voluptate & gaudio terram eruunt; ita qui profectus, & perfectionis suæ ex animo studiosi sunt, quo longius in ea prouehuntur, & fini suo fiunt propiores, eo laborant contentiosius. Hem! quam thesaurus iam vicinus est! Ergo ad sedulo laborandum accingere, in ista, festina, quia parum tibi spatii, quoad eum peruenias, adhuc restat, *Ex. 10. 25.* *Ex tanto magis,* inquit Apostolus, quanto *videritis appropinquantem diem.* Perinde ac si diceret, ait Magnus Gregorius, eo labor & contentio laborantium esse debet maior & intensior, quo præmium & merces viciniore. Dum saxum deorsum fertur, quanto centro id suo magis appropinquat, tanto maiori velocitate & celeritate fertur, donec eo tandem perueniat. Pari modo, quo quis in virtute & perfectione magis crescit, & ad Deum suum, qui eius est centrum, & vltimus finis, propius accedit, & magis festinat, ut ad eum pertingat. Atque hi, inquit S. Basilius, sunt feruentes spiritu, de quibus loquitur Apostolus: *Solicitudi- ne non pigri, spiritu feruentis, Domino serui- entes.* Sunt quippe nonnulli, qui initio, quando Religionem primo incunt, ma-

gno cum feruore incipiunt, sed cum iam nouitiatu exierunt, statim ut defatigati deficiunt, & veteranorum quietem captant: illi non sunt *spiritu feruentes*, sed tepidi & desidiiosi. Feruentes vero spiritu, ait sanctus Basilius, sunt illi, qui semper talem feruorem & desiderium, tam insatiabilem famem præferunt, qualem initio habuere, qui in Dei seruitio nec saturantur, nec lassescunt, sed semper maius ac maius illi obsequium deferre gestiunt, secundum illud Psalmista: *In mandatis Psal. 111. eius volet nimis.*

CAPVT XV.

Non mediocriter ad profectum con- feret, si seipsum vnusquisq; frequen- ter interroget: Ad quid ad Re- ligionem venisti?

EST & aliud perutile, ad in virtute cre- scendum, & perfectionem acquiren- dam, medium, quo, teste Surio in vita, *Lib. 1. vita* S. Bernhardus solitus fuit uti: *Hoc, in- c. 4.* *quit, semper in corde, frequenter etiam in ore habebat: Bernharde, Bernharde, ad quid venisti?* Idem etiam de sancto Arsenio legimus, seipsum sic identidem interro- gante: *Arseni, Arseni, ad quid venisti?* Cur mundum dereliquisti? Quis tuus fuit finis & scopus, dum, eo deserto, ad Religionem conuolasti? An non, ut in hac Deo tuo sincere & in omnibus placere studeris, hominibus vero complacere & gratificari non curares, parique faceres ab ijs vicissim magniferi & coli? Quare primum illud tibi cura sit, huma- nam vero æstimationem & opinionem noli morari: hoc namque mundum sapit, quem deseruisti: itaque corde & affectu ad eum noli reuerti: parum namque tibi profuerit, corpore hic in cœno- bio agere, si corde & animo in mundo habites, humanum applausum & æstimationem captando. Hoc scilicet calcari se sancti omnes excitabant & animabant. Hoc & nos ipsi excitemus, & ad vltius progrediendum, omnesque difficultates, quæ

quæ in Religiosa vita nobis occurrent, transcendendas, animemus. Si quando aliquam in Superiorum iussis parendo molestiam senties, hisce te verbis exstimula, Ad quid Religionem iniisti? an fortasse, ut propriam facias voluntatem? minime gentium, sed ut alienam. Cur ergo tuam facere, & proprio niti iudicio vis? Si quem paupertatis effectum senties, hoc rursum tibi calcat subde; Anne huc venisti, ut proprias commoditates quæras? an, ut omnia vsquaquaque completa habeas, nihilque omnino tibi desit? an ignoras, ideo venisse te, ut pauper esses, & ceu verus pauper, aliquam rerum necessitatem patereris? Quid ergo murmuras? Quid conquereris? Quando denique tibi videberis negligi ac paruisferi, hac te oratione consolare, dicens: Anne idcirco ad Religionem animum adieciisti, ut magnifieres, & ab omnibus celebraberis? nequaquam imo vero, ut apud omnes in oblivione fores, & hominum opinionem, mundi que æstimationem parum aut nihil moraretis: cur ergo respicis id, quod ultro amplexus es? Cur reverti denuo vis ad id, quod deseruisti? Hoc demum est esse Religiosum, tuam voluntatem non facere, pauperem esse, penuriam rerum pati, velle latere, ab hominibus ignorari, atque nullo apud eos esse loco. Hoc scilicet est mortuum esse mundo, & vivere Deo.

Cum ergo ad hoc ad Religionem venerimus, parum sane nobis proderit in ea vivere, nisi etiam exacte faciamus id, propter quod venimus: neque enim locus sanctum quem facit, sed vita sancta, religiosa & perfecta. Egregie id pertractat Augustinus in sermone quodam ad Fratres in eremo degentes: *Ecce in solitudine sumus, in eremo sumus: locus tamen non facit sanctos, sed operatio bona locum sanctificabit, & nos.* Esto namque locus sit sanctissimus, esto sis in Religione reclusissimus, tamen & ibi peccare poteris, etiam ibi damnationem tuam operari. quare in hoc, inquit Augustinus,

noli fidere, *peccavit enim Angelus in caelo, peccavit Adam in paradiso: & tamen nullus locus sanctior illis erat: quia locus habitantem non sanctificat. Si enim habitatores loca beare possent, nec homo nec Angelus à dignitate corruissent.* Quapropter noli credere tunc rem in salvo, tunc te extra omnem aleam ac periculum esse, cum dicere poteris: Religiosus sum, Societatis Iesu sum: quia hoc non sufficit, nisi feceris id, ob quod ad Religionem venisti. Cogita, non venisse te huc, ut eruditus evaderes scholaris, aut eximius Doctor, aut magni nominis Ecclesiastes; sed ut bonus Religiosus, & ad perfectionem totis viribus ac nervis incumberes. Quam parum refert, vtrum plus minusve doctus evadas, magni aut mediocri nominis prædicator! Verum, quod permagni interest, imo in quo totum vertitur, est, ut bonus ac perfectus Religiosus fias. Quid enim agimus, si hoc non agimus? Quid etiam egimus hactenus, si hoc vnum non egimus? Cur demum rei attendimus, si non illi, ob quam venimus? *Amice, & frater mi, ad quid venisti?* Tuas subinde tecum rationes ini, ac sæpe à te hoc quod sequitur pere: proh miserum me, quam non artem aut opificium toto illo tempore, quo in Societate fui, didicissem, ac perfecte iam callerem? Nam si operam interim meam apud pictorem impendissem, scite iam nossem pingere; si apud Phrygionem, iam ac nossem pingere, & ita iam eam callerem, ut ea me sustentare possem & vivere: iam vero bonus didici esse Religiosus, & cheu! nondum huc pertigi. Tanto, ecce, iam tempore scholam virtutis frequentavi & adij, & nondum primam alphabeti quod in ea traditur, litteram didici, nondum, inquam, primum humilitatis gradum sum consequutus. Septennium tantum impenditur, ut bonus quis Philosophus simul & Theologus evadat; & cheu! ego tot annorum spatio nondum bonus evasi Religiosus. Vtinam tanto veras virtutes studio & contentione quaereremus &

procuraremus, quanto litteras & scientias quærimus & procuramus!

De interior. dom. c. 21. & lib. de consec. ent. c. 2.
 Vnde præclare sanctus Bernhardus: *Multi quarunt scientiam, pauci vero conscientiam. Si vero tanto studio quæreretur conscientia, quanto quæritur secularis. & vana scientia, & citius apprehenderetur, & vtilius retineretur.* Et sane exiguum quid faceremus, etiamsi tanta contentione & diligentia in animi nostri profectum conmitteremur, quanta in scientias litterarias incumbimus. Hac quoque consideratione sanctus Dorotheus multum se ait in spiritu profecisse. Quando enim, inquit, in sæculo litteris operam dabam, ita ab ijs absorptus eram, vt plane omnium aliarum rerum me, præterquam illarum, caperet obliuio, ac de nulla re alia, imo ne quidem de cibo sumendo, cogitarem; adeo vt ne quidem tempus cogitandi, quid comedendum, & ori ingerendum esset, mihi suppetere videretur; hinc nisi amicus & familiaris meus, qui cibi mihi parandi ferendique curam habebat, meque ad comedendum tempore suo vocabat, mei rationem habuisset, sæpe cibi oblitus fuisset, & incenatus mansissem. Tantus quoque meus erga studia & scientiam ardor erat & desiderium, vt semper etiam tum, cum comederem, librum ante me apertum haberem, simulque comederem & studerem; & licet serius à ludo redirem, statim tamen lucernam accenderem, & ad mediam vsque noctem lucubrarem. Cum vero cubitum cõcederem, librum mihi ad lecti latus collocabam, vt, postquam aliquantulum dormissem, somnum mihi corporiq; suffurando, ad lectionem statim iterum cõuerterer. Denique in tantum studiis eram immersus, nihil vt me præter sola studia delectaret, vel reficeret. Vt vero Religionem inij, sæpe hac de re mecum cogitavi, meq; ipsum sic sum allocutus: *Si tantus labor, tantusq; feruor fuit tibi in adipiscenda eloquentia, & scientia humana, quanto maior tibi nunc adhibenda est cura in religioso statu, vt veras virtutes & veram sapientiam acquirere valeas, cum nullam aliam ob causam huc*

veneris. Atq; hac se cogitatione multum animatum & vigoratum scribit. *Et hac re, inquit, non modicas vires accepi.*

Rationi igitur consentaneum erit, vt hac etiam nos ipsi excitemus & animemus. Pluris apud nos sit, esse bonos Religiosos, quam aut bonos scholasticos, aut celebres professores. Omnis proinde diligentia & cura nostra in eo versetur oportet, vt videamus, quomodo diuinam hanc sapientiam simus adepturi, atque idcirco toto in hoc vnum studio incumbamus necesse est. Aliud ipse Dei Filius Christus in terra viuens non spectauit aut fecit, quam vt nobis amãdis, profectui nostro & maiori bono nostro quærendo, & quidem tanto suo dispendio, totus intenderet; ane ergo magni quid erit, si nos hoc in mundo solum & vnum id spectemus, vt Deo amando, ei magis placendo, maioriq; eius gloriæ quærendæ & procurandæ totis viribus intendamus? *Propter quod, vt suadet Apostolus, remissas manus, & soluta genua erigentes, teporem & recordiam excutiamus, succingamus ad lumbos vestem, & ad iter sic nos disponendo, festinemus in illam requiem, ac properemus, vt ad illum perfectionis & gloriæ montem perueniamus, usque ad montem Dei Horeb.*

Quemadmodum viator, qui in multam lucem dormiuit, postea summam, accelerato gressu, diligentiam adhibet, vt quod dormiendo perdidit, tempus reciperet, ac proinde festinat, donec socios, qui longo spatio se antecessere, attingat. Simili modo nostrum est festinare, atque etiam currere, vt amissi temporis iacturam hoc pacto resarciamus; dicentes: Hem, quanto me socij ac fratres mei interuallo præcurrunt? & ego solus in posterioribus hæreo; cum tamen ante ipsos currere inceperim, vt pote prius illis Religionem ingressus. Vtinam nos temporis, quod hactenus amissum est, pigeret ac pœniteret, & ob id taliter contristaremur, vt calcaris cuiusdam nobis id loco esset, ad maiori posthac in via Domini feruore currendum.

Ado.

Dion. Carth.
artic. 30. de
quat. nobis.
in vit. Pat.
p. 2. §. 103.

Adolescens quidam (vt è vitis Patrum refert Dionysius Carthusianus) Religionem ingredi enixe dum cupit, mater cum multis allatis ad hoc rationibus, impedire, & bona sanctaque eius desideria interuertere omnimodis satagebat. Sed ille morem ei gerere nullatenus volebat, aut à proposito suo desciscere, illud semper, ad sui defensionem tutelamq; adducens, *Saluare volo animam meam*, & salutem meam in tuto collocare, hæc mihi quam maxime cordi est: quo vno ille responso importuniores matris preces facile elidebat. Tandem cum suas se nequidquam rationes adferre parens cerneret, & preces omnes incassum cadere, assensum dedit, filiumque, quod conceperat, exequi permisit. Religionem itaque filius nomen dedit. Verum cum non multo post interpuisset, & negligenter satis & segniter in Religione viueret, contigit matrem aliquot post diebus ex hac vita decedere, ipsum quoque in grauem ac periculosam ægritudinem incidere, qua durante, cum defectis è graui symptomate sensibus, in spiritu extra se raperetur, ad Iudicis Dei tribunal sistitur: vbi tum matrem, tum alios plurimos circumsecus stantes & condemnationis ipsius sententiam coram spectantes cernit: suos ergo mater oculos circumfert, & viso filium in damnandorum turba consistere, admirabunda petit: Quid hoc est, fili mi? quomodo huc malorum redactus es? Vbinam sunt iam præclara & speciosa illa tua verba, *Saluare volo animam meam*, quæ mihi olim oggerebas? Ideone Religionem inijsisti? Ad quam ille exprobrationem ita confusus est & erubuit, vt, quid ad hæc diceret, penitus nesciret. Ad se igitur reuersus, Deo dante, è morbo suo conualuit: cogitans porro diuinam quandam id commotionem fuisse, ita superiorem vitam cortexit, vt commissa præterita assiduis lachrymis expiaret, & tam in se seuerus & austerus esset, vt multi illi, rigorem vt moderaretur, & de austeritate non nihil remitteret, suaderent, ne vllum sanitati suæ detrimen-

tum adferret. At ille blandiora hæc consilia parum moratus, respondit: si matrem improperantem exprobrantemque ferre non potui, quomodo ipsummet Iudicem CHRISTVM, & sanctos eius Angelos in supremo iudicij die feram?

CAPVT XVI.

Alia quadam adferuntur motiua, qua nobis ad in spiritu proficiendum, & perfectionem assequendam auxilio futura sunt.

ESTOTE perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est, ait Christus in egregio illo sermone, quem in monte habuit. In quæ verba gloriosus Martyr Cyprianus sic scribit: *Si hominibus latum est & gloriosum filios habere consimiles, & tunc magis generasse delectat, si ad patrem luxuriam paribus soboles successiue respondeat, quanto magis in Deo Patre letitia est, cum quis sic spiritualiter nascitur, vt actibus eius & laudibus diuina generositas prædicetur?* Et addit: *Qua iustitia palma est, qua corona, quæ gloria, esse te talem, de quo Deus non dicat: Filios enutriui, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me? sed talem, vt opera tua in magnam Patris tui cælestis gloriam & honorem redundent? Non parua profecto Dei hæc gloria est, filios ita sibi consimiles habere, vt eorum ipse causa ab omnibus cognoscat, honoretur, & glorificetur.*

Quomodo autem nos Patri nostro cælesti similes erimus? Dicit id nobis sanctus Augustinus: *Cogitemus, inquit, nos tanto similiores Deo, quanto esse poterimus eius participatione iustiores: quanto, inquam, sanctiores & perfectiores erimus, tanto Patrem nostrum cælestem magis referemus. Atque hac de causa tantopere Dominus desiderat, vt sancti & perfecti simus; hinc id ipsum multis in locis nobis in memoriam reuocat,*